

**Контрольно-методичний блок оцінювання знань курсу спеціальності
«Психологія», «Соціальна педагогіка» з дисципліни «Соціальна
психологія» викладач – кандидат психологічних наук, доцент
Пілецька Л.С.**

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ СТУДЕНТІВ

1. Соціальна психологія як самостійна наука.
2. Предмет та завдання соціальної психології.
3. Функції соціальної психології.
4. Методологічні принципи соціальної психології.
5. Основні категорії соціальної психології.
6. Взаємозв'язок соціальної психології з іншими науками.
7. Класифікація та загальна характеристика методів дослідження в соціальній психології.
8. Спостереження та експеримент в соціальній психології.
9. Опитування: види та суть.
10. Тестування в соціальній психології.
11. Метод вивчення документів.
12. Соціометрія як метод вивчення міжособистісних відносин в групі.
13. Співвідношення понять «людина», «індивід», «індивідуальність», «суб'єкт», «особистість».
14. Соціально-психологічна структура особистості.
15. Загальна характеристика понять Темпераменту, характеру, мотивації, емоційної сфери, здібностей особистості.
16. Поняття соціалізації особистості. Сфери, стадії, інститути соціалізації.
17. Фази становлення особистості в групі.
18. Поняття статусу, позиції, ролі особистості в групі.
19. Спілкування в системі суспільних і міжособистісних стосунків.
20. Рівні та види спілкування.
21. Функції спілкування.
22. Характеристика способів впливу в процесі спілкування (переконання, наслідування, навіювання, емоційне зараження).
23. Мода та чутки як засоби впливу в процесі спілкування.
24. Форми спілкування (бесіда, переговори, нарада, збори та ін..)
25. Спілкування як сприйняття людьми один одного. Механізми взаєморозуміння.
26. Ефекти міжособистісного сприйняття.
27. Спілкування як обмін інформацією. Види та одиниці інформації в комунікативному процесі.
28. Культура говоріння та культура слухання в процесі спілкування.
29. Вербальна та невербальна комунікація.
30. Вербальна та невербальна комунікація.

31. Бар'єри спілкування.
32. Спілкування як взаємодія. Поняття і різновиди взаємодії.
33. Стадії міжособистісних відносин.
34. Форми поведінки людей в міжособистісній взаємодії.
35. Поняття групи в соціальній психології. Класифікація груп.
36. Головні характеристики (ознаки) груп.
37. Психологічна характеристика великих соціальних груп (поняття, компоненти психології великих соціальних груп, класифікація).
38. Поняття та види стихійних груп. Ознаки стихійної групи.
39. Психологія натовпу. Характеристики поведінки людини в натовпі.
40. Психологічні характеристики етнічних груп.
41. Психологічні риси національного характеру українців.
42. Соціально-психологічні аспекти сім'ї як малої соціальної групи.
43. Психологічна характеристика малих соціальних груп.
44. Класифікація малих груп.
45. Структура стосунків у малій групі (офіційна та неофіційна, комунікативна та ін.)
46. Поняття групової динаміки, її механізми.
47. Моделі розвитку групи
48. Нормативна поведінка в групі.
49. Вплив норм більшості.
50. Вплив норм меншості.
51. Лідерство і керівництво в групі. Спільні та відмінні риси лідерства і керівництва.
52. Стили лідерства та керівництва.
53. Проблема групової згуртованості.
54. Поняття соціально-психологічного клімату групи. Ознаки сприятливого соціально-психологічного клімату групи.
55. Психологія прийняття групового рішення.
56. Соціальна ідентичність та її види.
57. Соціальна мобільність та її характеристика.
58. Види соціальної мобільності.
59. Професійна мобільність. Механізми та канали професійної мобільності.
60. Соціальна мобільність в контексті проблеми соціальної стратифікації.
61. Ліфти соціальної мобільності.
62. Міграційні процеси та їх характеристика.
63. Психологічні особливості поведінки мігрантів в іноетнічному середовищі.
64. Адаптація трудових мігрантів (мовна, соціально-психологічна, реадптація).

5. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна література

1.	Андреева Г.М.	Социальная психология	М., 2000
2.	Андриенко Е.М.	Социальная психология	М., 2000
3.	Корнев М.В., Коваленко А.Б.	Соціальна психологія	К., 1995
4.	Орбан-Лембрик Л.Е.	Соціальна психологія: Посібник	К., 2003
5.	Руденский Е.В.	Социальная психология: Курс лекций	М., 1997
6.	Майерс Д.	Социальная психология	СПб., 1999
7.	Парыгин Б.Д.	Социальная психология. Проблемы методологии, истории и теории.	СПб, 1999
8.	Савчин М.В.	Соціальна психологія	Дрогобич, 2000
9.	Петровский А.В.	Социальная психология	М., 1987
10.	Сухов А.Н., Деркач А.А.	Социальная психология	М., 2001
11.	Филатова О.Г.	Социальная психология	СПб., 2000
12.	Шихирев П.Н.	Современная социальная психология	М., 1999
13.	Битянова М.Р.	Социальная психология: наука, практика и образ мыслей.	М., 2001
14.	Шибутани Т.	Социальная психология	Ростов н/Д, 2002
15.	Сост.С.Ю.Головин	Словарь психолога-практика	Мн., 2001
16.	Крысько В.Г.	Социальная психология: словарь-справочник	Мн., 2004
17.	Куницына В.Н., Казаринова Н.В., Погольша В.М.	Межличностное общение	СПб., 2001
18.	Горянина В.А.	Психология общения	М., 2002
19.	Обозов Н.Н.	Психология межличностных отношений	К., 1990
20.	Орбан-Лембрик Л.Е.	Соціальна психологія: Підручник : у 2-х Зкн. Кн.1 Соціальна психологія особистості і спілкування.	К., 2004.
21.	Орбан-Лембрик Л.Е.	Соціальна психологія: Підручник : у 2-х Зкн. Кн.2 Соціальна психологія груп. Прикладна соціальна психологія	К., 2006

Додаткова література

1.	Пиз А.	Язык телодвижений	Новгород, 1992
2.	Титаренко Т.М.	Психологія життєвої кризи	К., 1998
3.	Деркач А.А.	Рабочая книга практического психолога	М., 1996
4.	Хьелл Л., Зиглер Д.	Теории личности	СПб, 1997
5.	Щекин Т.В.	Как читать людей по их внешнему облику	К., 1993
6.	Орбан Л.Е., Гриджук Д.М.	Соціальна психологія особистості: практичні поради діловим людям	К., 1997
7.	Панфилова А.П.	Деловая коммуникация в профессиональной деятельности	СПб., 1999
8.	Пірен М.І.	Основи етнопсихології: Підручник.	К., 1998
9.	За 4ред.. Л.Е.Орбан, В.Д.Хруща.	Етнопсихологія: Навчально-методичний посібник	Івано-Франківськ, 1994.
10.	Холл Кэлвин С., Линдсей Гарден.	Теория личности	М., 1999
11.	Пайнс Э., Маслач К.	Практикум по социальной психологии	СПб., 2000

ПЛАНІ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Семінарське заняття №1

Місце соціальної психології в системі наукового знання

План

1. Соціальна психологія як самостійна галузь науки. Її предмет, об'єкт та структура.
2. Завдання та функції соціальної психології.
3. Основні поняття соціальної психології.
4. Взаємозв'язок соціальної психології з іншими галузями знань.

Виступи:

Аналіз підходів до визначення предмета соціальної психології.
Соціальна психіка та її функції.

Рекомендована література:

1. Андреева Г.М. Социальная психология. -- М., 2000
2. Андриенко Е.В. Социальная психология. Учебное пособие для студ.высш.пед.учеб.заведений– М., 2000. 264с.
3. Корнев М.В., Коваленко А.Б. Соціальна психологія. -- К., 1995
4. Орбан-Лембрик Л.Е. Соціальна психологія: Посібник . К.: Академвидав, 2003. – 448 с.
5. Орбан-Лембрик Л.Е. Соціальна психологія: Підручник : у 2-х 5кн. Кн.1 Соціальна психологія особистості і спілкування.. – К.: Либідь, 2004. – 576с.
6. Крысько В.Г. Социальная психология: словарь-справочник. -- Мн., 2004
7. Майерс Д. Социальная психология. – 7-е изд. – СПб.: Питер, 2010.—794с.
8. Савчин М.В. Соціальна психологія. – Дрогобич, 2000.
9. Социальная психология: Учеб.для студ. высш. пед. учеб. завдений / А.Н.Сухов, А.А.Бодалев, В.Н.Казанцев и др.; Под ред А.Н.Сухова, А.А.Деркача. – М.: Издательский цент «Академия», 2001. – 600с.
10. Парыгин Б.Д. Социальная психология. Проблемы методологии, истории и теории. – Спб, 1999.
11. Шибутани Т. Социальная психология. Пер. с англ. В.Б.Ольшанского. – Ростов н/Д: «Феникс», 2002. – 544с.

Питання для самоконтролю:

1. Поясніть, в чому полягають соціологічний та психологічний підходи до визначення предмету соціальної психології. Обґрунтуйте предмет соціальної психології на сучасному етапі розвитку даної науки.
2. Обґрунтуйте поняття «соціально-психологічна реальність».
3. Поясніть, в чому полягають завдання сучасної соціальної психології.
4. Проаналізуйте основні функції соціальної психології як самостійної науки.

5. Назвіть базові поняття соціальної психології.
6. Проаналізуйте поняття, які відображають сферу особистості.
7. Проаналізуйте поняття, які відображають психологію груп, міжгрупових процесів.
8. Проаналізуйте зв'язки соціальної психології з іншими психологічними та непсихологічними галузями науки.

Семінарське заняття №2

Методологічні основи соціальної психології

План

1. Поняття методології науки. Рівні методології. Методологічні принципи соціальної психології.
2. Особливості та етапи проведення соціально-психологічного дослідження.
3. Класифікація методів дослідження у соціальній психології. Основні вимоги та процедура застосування методів соціальної психології (спостереження, опитування, експеримент, біографічний метод, метод вивчення документів, соціометрія, референтометрія).

Аналіз статті:

Балл Г.А. Психологические принципы современного гуманизма/ Вопросы психологии. – 2009, №6. – с.3-12

Рекомендована література:

1. Андреева Г.М. Социальная психология. -- М., 2000
2. Андриенко Е.В. Социальная психология. Учебное пособие для студ.высш.пед.учеб.заведений– М., 2000. 264с.
3. Корнев М.В., Коваленко А.Б. Соціальна психологія. -- К., 1995
4. Орбан-Лембрик Л.Е. Соціальна психологія: Посібник . К.: Академвидав, 2003. – 448 с.
5. Орбан-Лембрик Л.Е. Соціальна психологія: Підручник : у 2-х бкн. Кн.1 Соціальна психологія особистості і спілкування.. – К.: Либідь, 2004. – 576с.
6. Орбан-Лембрик Л.Е., Кощинець О.Ю. Соціально-психологічна діагностика: Навч.-метод. посібник.-- Івано-Франківськ, 2005.
7. Крысько В.Г. Социальная психология: словарь-справочник. -- Мн., 2004
8. Майерс Д. Социальная психология. – 7-е изд. – СПб.: Питер, 2010.—794с.
9. Савчин М.В. Соціальна психологія. – Дрогобич, 2000.
10. Сергієнко Л.П. Основи наукових досліджень у психології: кваліфікаційні та дипломні роботи. Навчальний посібник. – К.: «Видавничий дім «Професіонал», 2009. –с.22-53
11. Социальная психология: Учеб.для студ. высш. пед. учеб. завдений / А.Н.Сухов, А.А.Бодалев, В.Н.Казанцев и др.; Под ред А.Н.Сухова, А.А.Деркача. – М.: Издательский цент «Академия», 2001. – 600с.
12. Парыгин Б.Д. Социальная психология. Проблемы методологии, истории и теории. – Спб, 1999.

13. Шибутани Т. Социальная психология. Пер. с англ. В.Б.Ольшанского. – Ростов н/Д: «Феникс», 2002. – 544с.

Питання для самоконтролю:

1. Обґрунтуйте загально-філософські та галузеві методологічні принципи соціальної психології.
2. Поясніть, в чому полягає предмет, об'єкт, мета, завдання та гіпотеза соціально-психологічного дослідження.
3. Проаналізуйте основні етапи соціально-психологічного дослідження.
4. Охарактеризуйте основні вимоги до проведення наукового спостереження. Назвіть переваги та недоліки даного методу соціально-психологічного дослідження.
5. Обґрунтуйте основні вимоги до формування анкет. Назвіть переваги та недоліки усного та письмового опитування.
6. Проаналізуйте особливості проведення експерименту. Назвіть види експерименту.
7. Обґрунтуйте, в чому полягає тестування як метод соціально-психологічного дослідження.
8. Поясніть можливості використання методу вивчення документів у соціально-психологічному дослідженні.
9. Обґрунтуйте можливості використання та процедуру проведення соціометрії.
10. Поясніть, в чому полягає процедура проведення референтометрії.

Семинарське заняття № 3

Соціально-психологічні аспекти вивчення особистості.

План.

1. Взаємозв'язок особистості і суспільства як соціально-психологічна проблема. Активність особистості як форма її взаємодії з суспільством.
2. Співвідношення понять «людина», «індивід», «індивідуальність», «особистість».
3. Соціально-психологічна структура особистості.
4. Комунікативний потенціал особистості.
5. Соціально-психологічний контекст теорій особистості.

Виступи:

Соціальне життя та соціальна поведінка особистості.

Поняття соціально-психологічної компетентності особистості.

Реферати:

Психоаналітичний підхід до розуміння особистості (З.Фройд, К.Юнг, А.Адлер).

Розуміння особистості з позицій гуманістичної психології (К.Роджерс, А.Маслоу).

Розуміння особистості в контексті екзистенційної психології.

Рекомендована література:

1. Андреева Г.М. Социальная психология. -- М., 2000
2. Андриенко Е.В. Социальная психология. Учебное пособие для студ.высш.пед.учеб.заведений– М., 2000. 264с.
3. Корнев М.В., Коваленко А.Б. Соціальна психологія. -- К., 1995
4. Орбан-Лембрик Л.Е. Соціальна психологія: Посібник . К.: Академвидав, 2003. – 448 с.
5. Орбан-Лембрик Л.Е. Соціальна психологія: Підручник : у 2-х 8кн. Кн.1 Соціальна психологія особистості і спілкування.. – К.: Либідь, 2004. – 576с.
6. Орлов А.Б. Личность и сущность: внешнее и внутреннее Я человека// Вопросы психологии. – 1995. –№2.—с.5-19
7. Майерс Д. Социальная психология. – 7-е изд. – СПб.: Питер, 2010.—794с.
8. Савчин М.В. Соціальна психологія. – Дрогобич, 2000.
9. Семиченко В.А. Гендерні особливості самосприйняття студентів у контексті соціально-психологічних суспільних відносин / Соціальна психологія, 2009. -- №2. – с. 143-151
10. Социальная психология: Учеб.для студ. высш. пед. учеб. завдений / А.Н.Сухов, А.А.Бодалев, В.Н.Казанцев и др.; Под ред А.Н.Сухова, А.А.Деркача. – М.: Издательский цент «Академия», 2001. – 600с.
11. Шибутани Т. Социальная психология. Пер. с англ. В.Б.Ольшанского. – Ростов н/Д: «Феникс», 2002. – 544с.
12. Холл Кэлвин С., Линдсей Гарднер. Теория личности. Пер. с англ. И.Б.Гриншпун. – М., ЗАО Изд-во ЭКСМО-Пресс, 1999. – 592с.

Питання для самоконтролю:

1. Обґрунтуйте взаємозв'язок психологічного та соціального в особистості.
2. Проаналізуйте психологічні компоненти активності особистості. Вкажіть, які можуть бути види активності особистості у суспільстві.
3. Дайте визначення поняттю «особистість». Поясніть, кого можна вважати особистістю.
4. Проаналізуйте соціально-психологічну структуру особистості.
5. Поясніть, що таке «Я-концепція», «Я-образ» особистості. Обґрунтуйте роль «Я-концепції» та «Я-образу» у соціальній природі особистості.
6. Проаналізуйте структуру комунікативного потенціалу особистості.
7. Поняття соціалізації. Сфери, стадії, інститути та механізми соціалізації особистості.
8. Віковий аспект соціалізації особистості.
9. Акмеологічні засади вивчення особистості на етапі зрілості.
10. Особливості соціалізації особистості у кризові та стабільні періоди життя.
11. Аналіз феноменів, що мають місце у процесі соціалізації індивіда: «асоціалізація», «десоціалізація», «соціально-психологічна дезадаптація», «ресоціалізація», «соціальна реабілітація».

Семінарське заняття № 4

Особистість і група.

1. Входження особистості у групу та становлення у ній.
2. Статусно-рольова реалізація особистості у групі.
3. Соціально-статєва диференціація індивіда у групі.
4. Поняття соціальної установки. Структура та функції атитюдів.
5. Соціальна установка та поведінка особистості.

Виступ:

Позитивний та негативний вплив групи на особистість.

Поведінка особистості і соціальна напруженість.

Реферати:

Індивідуально-психологічні прояви особистості та поведінка у групі.

Вплив статусу особистості на процес становлення її у групі.

Рекомендована література:

1. Андреева Г.М. Социальная психология. -- М., 2000
2. Андриенко Е.В. Социальная психология. Учебное пособие для студ.высш.пед.учеб.заведений– М., 2000. 264с.
3. Корнев М.В., Коваленко А.Б. Соціальна психологія. -- К., 1995
4. Орбан-Лембрик Л.Е. Соціальна психологія: Посібник . К.: Академвидав, 2003. – 448 с.
5. Орбан-Лембрик Л.Е. Соціальна психологія: Підручник : у 2-х 9кн. Кн.1 Соціальна психологія особистості і спілкування.. – К.: Либідь, 2004. – 576с.
6. Майерс Д. Социальная психология. – 7-е изд. – СПб.: Питер, 2010.—794с.
7. Подгурецькі Ю. Комунікація і формування установок// Орбан-Лембрик Л.Е., Подгурецькі Ю. Психологічні засади спілкування: Монографія. – Івано-Франківськ: «Нова Зоря», 2008. – с.236-251
8. Орбан-Лембрик Л.Е., Подгурецькі Ю. Дослідження установки як чинника регуляції поведінки// Збірник наукових праць: філософія, соціологія, психологія. – Івано-Франківськ: ВДВ ЦІТ, 2007. – Вип.12. – Ч.1 .— с.130-142
9. Савчин М.В. Соціальна психологія. – Дрогобич, 2000.
10. Социальная психология: Учеб.для студ. высш. пед. учеб. завдений / А.Н.Сухов, А.А.Бодалев, В.Н.Казанцев и др.; Под ред А.Н.Сухова, А.А.Деркача. – М.: Издательский цент «Академия», 2001. – 600с.
11. Шибутани Т. Социальная психология. Пер. с англ. В.Б.Ольшанского. – Ростов н/Д: «Феникс», 2002. – 544с.

Питання для самоконтролю:

1. Обґрунтуйте самосвідомість особистості як чинник становлення в групі.
2. Проаналізуйте фази становлення індивіда у групі.
3. Назвіть соціальні,соціально-психологічні та психологічні труднощі, що виникають в процесі інтеграції особистості у групу.
4. Дайте визначення поняттям «статус», «позиція», «роль».
5. Проаналізуйте феномени авторитету та престижу індивіда як основних складових його статусу.

6. Як пров'язані між собою поняття «репутація», «популярність», «авторитет».
7. Перелічіть основні форми ролівої ідентичності особистості.
8. Обґрунтуйте, в чому полягають поняття «гендер», «гендерна роль».
9. Проаналізуйте соціально-психологічні характеристики чоловічих та жіночих образів.
10. Проаналізуйте структуру соціальної установки.
11. Обґрунтуйте, як соціальна установка впливає на поведінку індивіда.

Семінарське заняття №5

Соціальна психологія спілкування і міжособистісних стосунків

План.

1. Спілкування як соціально-психологічний феномен.
2. Структура, функції, види спілкування. Форми спілкування.
3. Гендерні особливості спілкування.
4. Труднощі, бар'єри та деформації спілкування.

Реферати:

Етнопсихологічний контекст спілкування.

Етнопсихологічна характеристика суб'єктів спілкування.

Аналіз статті:

Орбан-Лембрик Л.Е. Гуманістична парадигма спілкування: соціально-психологічна інтерпретація // Збірник наукових праць: філософія, соціологія, психологія. – Івано-Франківськ, Видавництво «Плай» ЦІТ Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. 2009. – Вип.14. – Ч.2. —с.5-16

Рекомендована література:

1. Андреева Г.М. Социальная психология. -- М., 2000
2. Андриенко Е.В. Социальная психология. Учебное пособие для студ.высш.пед.учеб.заведений– М., 2000. 264с.
3. Барташев А.В. Диагностика способности к общению. – СПб.: Питер, 2006. – 176с.
4. Вацлавик П., Бивин Дж., Джексон Д. Психология межличностных коммуникаций: Пер. с англ. – СПб.: «Речь», 2000. – 300с.
5. Горянина В.А. Психология общения: Учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений. – М.: Издательский центр «Академия», 2002. – 416с.
6. Корнев М.В., Коваленко А.Б. Соціальна психологія. -- К., 1995
7. Куницына В.Н., Казаринова Н.В., Погольша В.М. Межличностное общение. Учебник для вузов. – СПб.: Питер, 2002. – 544 с.

8. Лабунская В.А. Невербальные средства общения. – Ростов.: Изд-во Рост. Ун-та, 1979. – 135с.
9. Лабунская В.А. Менджерицкая Ю.А, Бреус Е.Д. Психология затрудненного общения: Теория. Методы. Диагностика. Коррекция: Учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений – М.: Изд. Центр «Академия», 2001. – 288 с.)
10. Орбан-Лембрик Л.Е. Соціальна психологія: Посібник . К.: Академвидав, 2003. – 448 с.
11. Орбан-Лембрик Л.Е. Соціальна психологія: Підручник : у 2-х 11кн. Кн.1 Соціальна психологія особистості і спілкування.. – К.: Либідь, 2004. – 576с.
12. Орбан-Лембрик Л.Е. Психологія професійної комунікації: Монографія. – Чернівці : Книги – ХХІ, 2009. – 528с. Орбан-Лембрик Л.Е. Психологія професійної комунікації: Монографія. – Чернівці : Книги – ХХІ, 2009. – 528с.
13. Орбан-Лембрик Л.Е., Подгурецькі Ю. Психологічні засади спілкування: Монографія. – Івано-Франківськ: «Нова Зоря», 2008. – 416с.
14. Панфилова А.П. Деловая коммуникация в профессиональной деятельности: Учебное пособие. – 3-е изд. – СПб.: ИВЭСЭП, Знание, 2005. – 495с.
15. Майерс Д. Социальная психология. – 7-е изд. – СПб.: Питер, 2010.—794с.
16. Савчин М.В. Соціальна психологія. – Дрогобич, 2000.
17. Социальная психология: Учеб.для студ. высш. пед. учеб. завдений / А.Н.Сухов, А.А.Бодалев, В.Н.Казанцев и др.; Под ред А.Н.Сухова, А.А.Деркача. – М.: Издательский цент «Академия», 2001. – 600с.
18. Шибутани Т. Социальная психология. Пер. с англ. В.Б.Ольшанского. – Ростов н/Д: «Феникс», 2002. – 544с.

Питання для самоконтролю:

1. Обґрунтуйте важливість феномену спілкування у житті людини.
2. Дайте визначення поняттю «спілкування» у широкому та вузькому розумінні.
3. Обґрунтуйте, як проявляється у індивіда потреба у спілкуванні та потреба в усамітненні. Відзначте відмінності між потребою в усамітненні та самотності.
4. Проаналізуйте основні принципи гуманістичного спілкування.
5. Охарактеризуйте основні види та функції спілкування.
6. Проаналізуйте основні форми спілкування. Які з названих форм характеризують ділове спілкування, а які – неформальні стосунки.
7. Охарактеризуйте особливості чоловічого та жіночого стилю спілкування.
8. Проаналізуйте, в чому можуть проявлятись труднощі спілкування?
9. Опишіть характеристики суб'єкта утрудненого спілкування.
10. Проаналізуйте основні бар'єри спілкування.

Семинарське заняття № 6

Проблема групи в соціальній психології

План.

1. Сутність соціально-психологічного підходу до групи. Основні характеристики групи. Види груп. Основні підходи до дослідження малої групи.
2. Класифікації малих соціальних груп. Структура малої соціальної групи. Поняття групової динаміки, її механізми. Стадії розвитку групи.
3. Нормативна поведінка в групі. Вплив норм більшості. Вплив норм меншості. Лідерство і керівництво в групі. Стилі лідерства і керівництва.
4. Психологія прийняття групового рішення. Групова згуртованість та групові конфлікти.
5. Класифікація та особливості розвитку великих соціальних груп. Структура та ознаки великих соціальних груп. Психологія соціальних класів і соціальної стратифікації.
6. Соціально-психологічний аналіз етнічних груп. Психологія великих стихійних груп: маси, натовпу, публіки, аудиторії.
7. Психологія соціальних рухів. Соціальна психологія між групових відносин.

Аналіз статті:

Федоришин Г.М. Стратифікація суспільства: соціально-психологічна інтерпретація // Збірник наукових праць: філософія, соціологія, психологія. – Івано-Франківськ: ВДВ ЦІТ, 2007. – Вип.12. – Ч.1 – с.54-64

Реферати:

Внутрігруповий фаворитизм і міжгрупова дискримінація в експериментальних дослідженнях М.Шерифа
Соціальна психологія злочинних спільнот і груп

Реферати:

С.Московіті і проблема нормативного впливу меншості в групі «Теорії лідерства».
«Формування сприятливого соціально-психологічного клімату в групі»
«Методи прийняття групового рішення»
Соціально-психологічна характеристика сім'ї як малої соціальної групи.
Комунікативний потенціал малої соціальної групи групи.

Рекомендована література:

1. Андреева Г.М. Социальная психология. -- М., 2000

2. Андриенко Е.В. Социальная психология. Учебное пособие для студ.вышш.пед.учеб.заведений– М., 2000. 264с.
3. Корнев М.В., Коваленко А.Б. Соціальна психологія. -- К., 1995
4. Майерс Д. Социальная психология. – 7-е изд. – СПб.: Питер, 2010.—794с.
5. Орбан-Лембрик Л.Е. Соціальна психологія: Посібник . К.: Академвидав, 2003. – 448 с.
6. Орбан-Лембрик Л.Е. Соціальна психологія: Підручник : у 2-х 13кн. Кн.2 Соціальна психологія груп. Прикладна соціальна психологія. – К.: Либідь, 2006.
7. Савчин М.В. Соціальна психологія. – Дрогобич, 2000.
8. Социальная психология: Учеб.для студ. высш. пед. учеб. завдений / А.Н.Сухов, А.А.Бодалев, В.Н.Казанцев и др.; Под ред А.Н.Сухова, А.А.Деркача. – М.: Издательский цент «Академия», 2001. – 600с.
9. Шибутани Т. Социальная психология. Пер. с англ. В.Б.Ольшанского. – Ростов н/Д: «Феникс», 2002. – 544с.

Питання для самоконтролю:

1. Обґрунтуйте сутність соціально-психологічного підходу до вивчення груп.
2. Охарактеризуйте на прикладі студентської групи основні ознаки групи.
3. Поясніть, які критерії стоять в основі поділу соціальних груп на малі та великі.
4. Наведіть приклади умовних та реальних, стихійних та організованих, офіційних та неофіційних груп.
5. Проаналізуйте основні критерії та відповідні їм класифікації малих груп.
6. Обґрунтуйте, в чому полягають офіційна та неофіційна структури малої соціальної групи.
7. Поясніть сутність комунікативної структури групи.
8. Проаналізуйте складові комунікативного потенціалу малої соціальної групи.

Семінарське заняття № 7 **Прикладна соціальна психологія** План.

1. Загальна характеристика прикладної соціальної психології.
2. Соціально-психологічна діагностика.
3. Соціально-психологічний тренінг.
4. Основні сфери застосування прикладної соціальної психології.

Реферати:

Соціальна психологія організаційного розвитку.

Психодіагностичний інструментарій дослідження малої групи.

Соціально-психологічне консультування.

Програма тренінгу формування комунікативних навиків.

Рекомендована література:

1. Андреева Г.М. Социальная психология. -- М., 2000
2. Андриенко Е.В. Социальная психология. Учебное пособие для студ. высш. пед. учеб. заведений-- М., 2000. 264с.
3. Барташев А.В. Диагностика способности к общению. – СПб.: Питер, 2006. – 176с.
4. Белей М.Д., Гоян І.М. Методи психодіагностики: інструментарій та процедурні особливості. Видання 2-е, доповнене. – Івано-Франківськ: Видавець Третяк І.Я., 2010. – 256с.
5. Корнев М.В., Коваленко А.Б. Соціальна психологія. -- К., 1995
6. Майерс Д. Социальная психология. – 7-е изд. – СПб.: Питер, 2010.— 794с.
7. Орбан-Лембрик Л.Е. Соціальна психологія: Посібник . К.: Академвидав, 2003. – 448 с.
8. Орбан-Лембрик Л.Е. Соціальна психологія: Підручник : у 2-х 14кн. Кн.2 Соціальна психологія груп. Прикладна соціальна психологія. – К.: Либідь, 2006
9. Марасанов Г.И. Социально-психологический тренинг. – М., 1998. – 208с.
10. Пузиков В.Г. Технология ведения тренинга. – СПб.: Издательство «Речь», 2007. – 244с.
11. Радина Н.К. Истории и сказки в психологической практике. – СПб.: Речь, 2006. – 208с.
12. Трайнев В.А. Деловые игры в учебном процессе: Методология разработки и практика проведения. – М., 2002.—360с.
13. Савчин М.В. Соціальна психологія. – Дрогобич, 2000.
14. Социальная психология: Учеб. для студ. высш. пед. учеб. заведений / А.Н.Сухов, А.А.Бодалев, В.Н.Казанцев и др.; Под ред А.Н.Сухова, А.А.Деркача. – М.: Издательский цент «Академия», 2001. – 600с.
15. Шибутани Т. Социальная психология. Пер. с англ. В.Б.Ольшанского. – Ростов н/Д: «Феникс», 2002. – 544с.

Питання для самоконтролю:

1. Проаналізуйте завдання та функції прикладної соціальної психології.
2. Обґрунтуйте функціональні обов'язки соціальних психологів.
3. Проаналізуйте особливості діагностики комунікативних характеристик особистості в процесі спілкування.
4. Назвіть методики дослідження особистості у групі.
5. Проаналізуйте можливості використання соціометрії.
6. Назвіть методики дослідження соціально-психологічного клімату групи.

7. Вкажіть можливості застосування опитувальника міжособистісних стосунків Лірі.
8. Обґрунтуйте можливості застосування соціально-психологічного тренінгу.
9. Проаналізуйте основні вимоги до проведення соціально-психологічного тренінгу.
10. Проаналізуйте можливості використання прикладної соціальної психології у сфері освіти.
11. Проаналізуйте можливості використання прикладної соціальної психології у сфері медицини.
12. Проаналізуйте можливості використання прикладної соціальної психології у сфері управління.

Вимоги до контрольної роботи №1 з соціальної психології

1. Соціальна психологія як самостійна галузь науки. Її предмет, об'єкт та структура.
2. Завдання та функції соціальної психології.
3. Основні поняття соціальної психології.
4. Взаємозв'язок соціальної психології з іншими галузями знань.
5. Поняття методології науки. Методологічні принципи соціальної психології.
6. Особливості та етапи проведення соціально-психологічного дослідження. Поняття предмету, об'єкту, мети, завдань, гіпотези соціально-психологічного дослідження.
7. Загальна характеристика розвитку вітчизняної соціальної психології.
8. Класифікація та загальна характеристика методів дослідження в соціальній психології.
9. Спостереження та експеримент в соціальній психології.
10. Опитування: види та суть.
11. Тестування в соціальній психології.
12. Метод вивчення документів.
13. Соціометрія та референтометрія.
14. Передумови виникнення соціальної психології в надрах філософії та соціології.
15. Становлення соціально-психологічних ідей в українській філософській думці.
16. Перші соціально-психологічні концепції та їх вплив на становлення та розвиток соціальної психології («психологія народів», «психологія мас», «теорія інстинктів соціальної поведінки»).
17. Експериментальний період у розвитку соціальної психології.
18. Основні теоретичні напрями західної соціальної психології.

19. Загальна характеристика основних етапів становлення та розвитку західної соціальної психології.
20. Особливості становлення та розвитку вітчизняної соціальної психології.
21. Взаємозв'язок особистості і суспільства як соціально-психологічна проблема. Активність особистості як форма її взаємодії з суспільством.
22. Співвідношення понять «людина», «індивід», «індивідуальність», «особистість».
23. Соціально-психологічна структура особистості.
24. Комунікативний потенціал особистості.
25. Психоаналітичний підхід до розуміння особистості (З.Фройд, К.Юнг, А.Адлер).
26. Розуміння особистості з позицій гуманістичної психології (К.Роджерс, А.Маслоу).
27. Розуміння особистості в контексті екзистенційної психології.
28. Акмеологічний підхід до вивчення особистості.
29. Поняття соціалізації. Сфери, стадії, інститути та механізми соціалізації особистості.
30. Особливості соціалізації підлітків та старшокласників.
31. Особливості соціалізації студентської молоді.
32. Особливості соціалізації особистості на етапі зрілості.
33. Особливості соціалізації особистості у періоди стабільності та нестабільності суспільства.
34. Особливості соціалізації особистості у її кризові та стабільні періоди життя.
35. Аналіз феноменів, що мають місце у процесі соціалізації індивіда: «асоціалізація», «десоціалізація», «соціально-психологічна дезадаптація», «ресоціалізація», «соціальна реабілітація».

Вимоги до контрольної роботи №2 з соціальної психології

1. Спілкування як соціально-психологічний феномен.
2. Структура, функції, види спілкування. Форми спілкування.
3. Гендерні особливості спілкування.
4. Труднощі, бар'єри та деформації спілкування.
5. Етнопсихологічний контекст спілкування.
6. Комунікативний простір в міжособистісних стосунках. Структура комунікативного процесу.
7. Психологія виголошування інформації та слухання. Види слухання.
8. Вербальна та невербальна комунікація.
9. Комунікативні бар'єри.
10. Етнопсихологічний контекст невербальної комунікації.
11. Загальна характеристика взаємодії. Взаємодія і спільна діяльність.
12. Альтруїзм, дружба, любов у міжособистісній взаємодії.
13. Конфліктна взаємодія. Стратегія поведінки особистості у ситуації конфлікту.

14. Деструктивні форми взаємодії.
15. Соціально-психологічні детермінанти агресії як форми деструктивної міжособистісної взаємодії.
16. Спілкування як сприйняття один одного (перцептивний аспект спілкування). Ефекти міжособистісного сприйняття.
17. Механізми міжособистісного взаєморозуміння (ідентифікація, емпатія, рефлексія, стереотип, установка, каузальна атрибуція).
18. Переконавання.
19. Навіювання.
20. Наслідування.
21. Соціальне зараження.
22. Сутність соціально-психологічного підходу до групи.
23. Основні характеристики групи. Види груп.
24. Основні підходи до дослідження малої групи.
25. Класифікації малих соціальних груп.
26. Структура малої соціальної групи.
27. Соціально-психологічна характеристика сім'ї як малої соціальної групи.
28. Комунікативний потенціал малої соціальної групи.
29. Поняття групової динаміки, її механізми.
30. Моделі розвитку групи.
31. Нормативна поведінка в групі.
32. Вплив норм більшості.
33. Вплив норм меншості.
34. Лідерство і керівництво в групі.
35. Стилі лідерства і керівництва.
36. Психологія прийняття групового рішення.
37. Групова згуртованість та групові конфлікти.
38. Формування сприятливого соціально-психологічного клімату в групі.
39. Методи прийняття групового рішення.
40. Класифікація та особливості розвитку великих соціальних груп.
41. Психологія соціальних класів і соціальної стратифікації.
42. Соціально-психологічний аналіз етнічних груп.
43. Психологія великих стихійних груп: маси, натовпу, публіки, аудиторії.
44. Психологія соціальних рухів.
45. Соціальна психологія міжгрупових відносин.
46. Соціальна психологія злочинних спільнот і груп.

Програмові вимоги до екзамену з соціальної психології

1. Соціальна психологія як самостійна галузь науки. Її предмет, об'єкт та структура.
2. Завдання та функції соціальної психології.
3. Основні поняття соціальної психології.
4. Взаємозв'язок соціальної психології з іншими галузями знань.
5. Соціальна психіка та її функції.

6. Поняття методології науки. Методологічні принципи соціальної психології.
7. Особливості та етапи проведення соціально-психологічного дослідження.
8. Загальна характеристика розвитку вітчизняної соціальної психології.
9. Класифікація та загальна характеристика методів дослідження в соціальній психології.
10. Спостереження та експеримент в соціальній психології.
11. Опитування: види та суть.
12. Тестування в соціальній психології.
13. Метод вивчення документів.
14. Соціометрія та референтометрія.
15. Передумови виникнення соціальної психології в надрах філософії та соціології.
16. Перші соціально-психологічні концепції та їх вплив на становлення та розвиток соціальної психології («психологія народів», «психологія мас», «теорія інстинктів соціальної поведінки»).
17. Експериментальний період у розвитку соціальної психології.
18. Основні теоретичні напрями західної соціальної психології.
19. Особливості становлення та розвитку вітчизняної соціальної психології.
20. Взаємозв'язок особистості і суспільства як соціально-психологічна проблема. Активність особистості як форма її взаємодії з суспільством.
21. Співвідношення понять «людина», «індивід», «індивідуальність», «особистість».
22. Соціально-психологічна структура особистості.
23. Комунікативний потенціал особистості.
24. Психоаналітичний підхід до розуміння особистості (З.Фройд, К.Юнг, А.Адлер).
25. Розуміння особистості з позицій гуманістичної психології (К.Роджерс, А.Маслоу).
26. Акмеологічний підхід до вивчення особистості.
27. Поняття соціалізації. Сфери, стадії, інститути та механізми соціалізації особистості.
28. Віковий аспект соціалізації особистості.
29. Особливості соціалізації особистості у кризові та стабільні періоди життя.
30. Особливості соціалізації особистості у стабільні та нестабільні періоди життя суспільства.
31. Аналіз феноменів, що мають місце у процесі соціалізації індивіда: «асоціалізація», «десоціалізація», «соціально-психологічна дезадаптація», «ресоціалізація», «соціальна реабілітація».
32. Вхідження особистості у групу та становлення у ній.
33. Статусно-рольова реалізація особистості у групі.
34. Соціально-статева диференціація індивіда у групі.

35. Поняття соціальної установки. Структура та функції атитюдів.
36. Соціальна установка та поведінка особистості.
37. Позитивний та негативний вплив групи на особистість.
38. Спілкування як соціально-психологічний феномен.
39. Структура, функції, види спілкування.
40. Форми спілкування.
41. Гендерні особливості спілкування.
42. Труднощі, бар'єри та деформації спілкування.
43. Етнопсихологічний контекст спілкування.
44. Комунікативний простір в міжособистісних стосунках. Структура комунікативного процесу.
45. Психологія виголошування інформації та слухання. Види слухання.
46. Вербальна та невербальна комунікація.
47. Комунікативні бар'єри.
48. Загальна характеристика взаємодії. Взаємодія і спільна діяльність.
49. Альтруїзм, дружба, любов у міжособистісній взаємодії.
50. Конфліктна взаємодія. Стратегія поведінки особистості у ситуації конфлікту.
51. Деструктивні форми взаємодії.
52. Спілкування як сприйняття один одного (перцептивний аспект спілкування).
53. Ефекти міжособистісного сприйняття.
54. Механізми міжособистісного взаєморозуміння (ідентифікація, емпатія, рефлексія, стереотип, установка, каузальна атрибуція).
55. Характеристика способів впливу в процесі спілкування (переконання, навіювання, наслідування, соціальне зараження).
56. Сутність соціально-психологічного підходу до групи.
57. Основні характеристики групи. Види груп.
58. Основні підходи до дослідження малої групи.
59. Класифікації малих соціальних груп.
60. Структура малої соціальної групи.
61. Соціально-психологічна характеристика сім'ї як малої соціальної групи.
62. Комунікативний потенціал малої соціальної групи групи.
63. Поняття групової динаміки, її механізми.
64. Стадії розвитку групи.
65. Нормативна поведінка в групі.
66. Вплив норм більшості. Вплив норм меншості.
67. Лідерство і керівництво в групі. Стили лідерства і керівництва.
68. Психологія прийняття групового рішення.
69. Групова згуртованість та групові конфлікти.
70. Формування сприятливого соціально-психологічного клімату в групі
71. Класифікація та особливості розвитку великих соціальних груп.
72. Психологія соціальних класів і соціальної стратифікації.
73. Соціально-психологічний аналіз етнічних груп.
74. Психологія великих стихійних груп: маси, натовпу, публіки, аудиторії.

75. Психологія соціальних рухів.
76. Соціальна психологія міжгрупових відносин.
77. Соціальна психологія злочинних спільнот і груп.
78. Суспільна й масова свідомість.
79. Стійкі регулятори поведінки: традиції, звичаї.
80. Масова комунікація.
81. Мода, чутки та їх вплив на масову свідомість. Паніка.
82. Психологія маніпулювання масовою свідомістю.
83. Загальна характеристика прикладної соціальної психології.
84. Соціально-психологічна діагностика.
85. Соціально-психологічний тренінг.
86. Основні сфери застосування прикладної соціальної психології.